

SVATĀ• GRĀ•L

ĀĀEtrtek, 04 Ānor 2016

Jedna z nejsvĀtĀjších a nejzĀhadnĀjších relikvií kĀ™esĀnské vĀry. Podle legend pohĀr s krvĀ JeĀĀš Krista. OtĀzka je, oĀ• šlo doopravdy. Krev do pohĀru nasbĀral v jednĀ verzi Josef ArimatejskĀ, kdyĀĀ zĀskal od PilĀta Kristovo tĀlo, aby ho mohl pohĀ™bĀt. V jinĀ verzi to uĀinil sĀm Ā™ĀmskĀ voĀĀ, kterĀ JeĀĀše bodl do srdce. Z BiblickĀch pĀ™ĀhĀ ještĀ vĀme, ĀĀe Josef odešel s MariĀ Magdalskou i s grĀlem "na druhĀ konec Ā™Āš".

Tedy z její vĀchodnĀ vĀspsy na zĀpadnĀ. ĀĀerpĀme pĀ™Ātom jak z nĀznakĀ v evangeliĀch, tak z apokryfĀ, v jednĀ zprĀvĀ mĀstodrĀĀitel PilĀt ŀdajnĀ psal Tiberiovi do ĀĀma. MajĀ drobnou potĀĀ v tom, ĀĀe nejspĀšjde vlastnĀ o fal vymoĀ™enĀ aĀ ve druhĀm stoletĀ.

NejznĀmĀjšĀ je artušovskĀ legenda, kterou vĀtšina lidĀ znĀ z filmĀ pĀ™ĀpadnĀ knĀĀek. JeĀ jĀd skuteĀnĀ nĀkdy z šestĀho stoletĀ, kdy ĀĀil jeden z britskĀch krĀlĀ Artorius Ambrosius. V legendĀ o nĀm je leccos vlastnĀ jĀdro vyprĀvĀnĀ, kterĀ znĀme tĀ™eba z nemĀnĀ legendĀrnĀho filmu Excalibur. Pro romantickĀ duše je ranou, ĀĀe aĀ je tam kouzelnĀ meĀ Excalibur, kterĀ kdysi patĀ™il vojevĀdci Maximovi, kouzelnice, ĀarodĀjovĀ a dalškrĀsnĀ vĀci, svatĀ grĀl tam nenĀ. Ten se tam dostal aĀ mnohem pozdĀji. Ta verze, kterou znĀme, pochĀzĀ aĀ z konce 12. stoletĀ a pera Chretien de Troyes. V jeho pĀ™ĀbĀhu o rytĀ™i Percevalovi uĀĀ je vše, jak znĀme. PĀ™ĀbĀ odehrĀvĀ tu v BritĀnii (coĀ ve stĀ™edovĀkĀ francouzštinĀ znamenalo zemi, kterĀ dnes Ā™ĀkĀme BretaĀ) a takĀ v BritĀnii VelkĀ, to je ta za kanĀlem. A velkĀ ĀĀst mĀst, ve kterĀch se pĀ™ĀbĀh odehrĀvĀ mĀ svĀ zaruĀenĀ umĀstĀnĀ na obou bĀ™ezĀch La Manche. I kdyĀĀ ĀĀstĀji (k vĀtšĀmu zmatku) se jako sprĀvnĀ berou ta pevninskĀ. V Breta najdete jak Lorien, BroceliandskĀ les, jezero, ve kterĀm ĀĀije jezernĀ vĀla, dokonce i MerlinĀ v hrob. A to pĀ™Āesto, ĀĀe pĀ™Ā dle legendy odehrĀvĀ nĀkde v zĀpadnĀ Anglii, Cornwallu a Walesu. Chretienem se nechal inspirovat Wolfram von Eschenbach a napsal dalšĀ verzi - jeho Parzival je povaĀovanĀ za nejvĀtšĀ epos nĀmeckĀho stĀ™edovĀku. Wolfram uĀĀ se ale netrĀpĀ nĀjakĀm pohĀrem s JeĀĀšovou krvĀ, je to pro nĀj prostĀ mystickĀ pĀ™ĀdmĀt, svĀtĀ s boĀĀskĀmi vlastnostmi. Jde o sice hezkĀ, ale vyloĀenĀ pĀ™ĀvyprĀvĀnĀ textu Chretienova. Co ovšem mnohĀ ĀtenĀ™e pĀ™ĀekvapĀ - Chretienova verze legendy vznikla ĀĀsteĀnĀ na politickou objednĀvku a Perceval mĀl skuteĀnou pĀ™Āedlohu, pĀ™ĀĀemĀ souĀasnĀci si obojĀ velmi dobĀ™e uvĀdomovali. Smysl Chretienovy legendy byl v tom, aby pĀ™Ā legendu ŀplnĀ jinou. NejstaršĀ legenda, ve kterĀ pozitivnĀ figuruje SvatĀ grĀl, totĀĀ pochĀzĀ z Languedoku (nĀkdy se tomu kraji Ā™ĀkĀ OkcĀtĀnie, ve stĀ™edovĀku tĀĀ SeptimĀnie nebo Gothie), coĀ je jih dnešnĀ Francie, zjednodušenĀ pĀ™ĀdhĀ™Ā PyrenejĀ nĀkam k Albi na severu a pobĀ™eĀĀ StĀ™edozemnĀho moĀ™e zhruba me Narbonne a ŀstĀm Rhony … nĀkde kolem Saintes Maries de La Mer. Ano, to jmĀno zĀĀnĀ napovĀdat. Je tu mĀsto, kde podle legend Marie pĀ™ĀĀstĀla. Jestli byly dvĀ, a byla s nimi Panna Marie, matka JeĀĀše, to netušĀme, vĀme ĀĀe nebyly tĀ™Ā, protoĀĀe pĀ™Āedstava tĀ™Ā MariĀ vznikla chaosem ve jmĀnech pĀ™Āi vzniku Matoušova evangĀ. KĀĀdopĀdnĀ v tomto kraji vlĀdl vikomti de Trencavel, kteĀ™Ā sĀdlili v Carcassonne (vidĀte ho v zĀhlavĀ tohoto blogu) a svĀj pĀvod odvozovali od dĀ™te, kterĀ zde Marie porodila. A podle tĀto legendy ĀĀĀdnĀ zlatĀ pohĀr ani drahokam nemĀ smysl hledat: tĀm pohĀrem byla Mariina dĀloha, kterĀ uchovĀvala JeĀĀšovo dĀlo. Pokud znĀte kresbu dĀlohy a hodnĀ ji zjednodušĀte, klidnĀ ji zamĀnĀte s pohĀrem. Pojem San gral pak vznikl zkomolenĀm ze Sang Real, krĀlovskĀ krev. TrencavelovĀ se povaĀovali za jejího nositele. Jestli je to moĀĀnĀ? NenĀ to moc pravdĀpodobnĀ NicmĀnĀ, TrencavelovĀ jsou skuteĀnĀ velmi starĀm rodem, kterĀ tu sĀdlil uĀĀ za Karla VelikĀho a nejspĀš se k moci dostali za Karla Martella, kdyĀĀ odtud vyhĀnĀli Araby. Jestli tu byl i pĀr stoletĀ dĀ™Āve nenĀ sice potvrzenĀ, ale ani vylouĀenĀ. I kdyĀĀ nejspĀš šlo o gotskou šlechtickou rodinu nĀkdy z pĀtĀho - šestĀho stoletĀ. Dokonce mohli bĀt skuteĀnĀ krĀlovskou rodinou a jejich pĀ™Āedkem byl poslednĀ (ostro)gotskĀ krĀl. CoĀ je sice rozpĀknĀ dlouhĀ a vznešenĀ rodokmen, ale k JeĀĀšovi nedosĀhne. Ale moĀĀnĀ to bylo jinak, historie rodu Trencavel pĀ™Āed osmĀm stoletĀm jsou prostĀ jen legendy. PĀ™ĀĀslušnĀ rodiny Trencavel byl i Percival, Raymond Trencavel. Byl legendĀrnĀ postavou, vzorem rytĀ™skĀch ctnostĀ a v Languedoku byl i milovĀn. VzpomĀnka na nĀj proto mĀla bĀt co nejĀinnĀji vymazĀna a pĀ™Āevrstvena. Vznikla jinĀ legenda o grĀlu a Percivalovi, a ta zĀskala velkou podporu pĀ™ĀĀskĀho krĀlovskĀho dvora. A podaĀ™ilo se - dnes znĀme pĀ™ĀedevšĀm tuto legendu od Chretien de Troyes. Byl to nejspĀš jeden z dĀvodĀ, proĀ Francouzi rodinu Trencavel co nejdĀkladnĀji zlikvidovali, poslednĀ Trencavel zemĀ™el v emigraci ve druhé pĀlci 13. stoletĀ. ZĀhady kolem samotnĀho grĀlu to ovšem tak ŀplnĀ nevyĀ™ešilo. ProtoĀĀe na hradĀ Montsegur se lĀta, moĀĀnĀ staletĀ, ukryvalo nĀco, ĀĀemu Ā™Ākali SvatĀ grĀl. Ted

přece jen nějaká hmatatelná relikvie opravdu existovala? Než hrad 1244 dobyli Francouzi, skupinka obránců ho odnesla a navždy zmizeli i s Grálem. Co to bylo, na tom se historici nemohou dohodnout. Asi by to byl zlatý poklad vzhledem k okolnostem nepravděpodobné, slaňovali po kolmé skalní stěně s převisy a výškou ve stovkách metrů musel to být vyložená horolezecký výkon. Moc toho nemohli pobrat a nesmělo to být těžké. Pohár by pobrali. Mohl to také poslední exemplář katarské Bible - obsahovala jiné texty než kanonická edice Bible - a dnes díky inkvizici jen má tušit jaké. Někdy se k ní vrátíme. Ale mohlo to být i něco úplně jiného. Na tuto legendu navazují legendy další, které jen zmíníme. První se týká templářů. Podle ní templáři tábořící pod hradem tímto způsobem pomohli a grál od nich získali do úschovy. A ztratil se pak znovu po likvidaci řádu 1314. Na ni navazuje další, která se o tenáři bude líbit. Od templářů grál získal císař Jindřich Lucemburský, otec našeho Jana, a Karel IV. pak grál nechal zazdít do schránky pod velkou věží na Karlštejně, kde je dodnes... Ale o místě kam zmizel poklad templářů je několik dalších legend, je několik adeptů, kde by to mohlo být. Jsou v Portugalsku, Polsku a Skotsku. A vždy jsou docela rozumné argumenty, proč by to tam mohlo být. Jen jsme ho nikde zatím nenašli. Další je souběžná - a pro nás neméně zajímavá - zbytky katarů se po pádu Montsegua a Queribu rozprchli do emigrace, nejvíce přes hory do Aragonie, část do Itálie, kde ale nebyli zrovna vítáni, jedna skupina i do Řeckého království, kam tehdy ani inkvizice ani dominikáni nesměli. Pomíchali se tu s příslušníky další sekty - valdenských. U nás se této směsice katarů a valdenských - i jejich potomků - říkalo Adamité. Pokud by grál měli oni, mohli bychom ho hledat na Jindřichohradecku. Pájdete hledat? Jenže pravda může být ješitější. Grálem může být myšleno consolamentum. Pořehnání přenášené v nepřítomnosti v nepřítomnosti v nepřítomnosti. Pořehnání Ježíšem. A když se zamyslíte nad tím, co jsme si zatím řekli, možná je přitomný tady někde k Jeho nositele možná potkáte a ani on sám neví, že takové pořehnání obdržel. Začnete se rozhlíšet? Co když vy sami? TOMÁŠ HOUŠKA